

Selma Aliye KAVAF
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı
Manisa Milletvekili

16 Ekim 2024

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türk Medeni Kanununda, Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanununda, Hukuk Muhakemeleri Kanununda ve Harçlar Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Teklifim ve gerekçesi ekte Başkanlığınıza sunulmuştur. Gereğini arz ederim. Saygılarımla.

Selma Aliye KAVAF

Deva Partisi Genel Başkan Yardımcısı
Manisa Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Plan ve Bütçe , Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler
Esas Komisyon	Adalet
Tarih: 1-11-2024	Esas No: 2/2651

T B M M KANUNLAR ve KARARLAR BSK.LİGİ
3 0 Ekim 2024
Numara:

T B M M GENEL EVRAK
: 3 0 Ekim 2024
No: 1521934

Selma Aliye KAVAF
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı
Manisa Milletvekili

GENEL GEREKÇE

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, ailenin Türk toplumunun temeli olduğunu vurgular ve devlete ailenin korunması için gerekli tedbirleri alma görevi verir. Bu anayasal ilke doğrultusunda, aile birliğinin güçlendirilmesi ve aile içi anlaşmazlıkların yapıcı bir şekilde çözülmesi için etkili mekanizmaların oluşturulması büyük önem taşımaktadır. Boşanma davalarında zorunlu arabuluculuk sistemini getiren bu kanun teklifi, işte bu amaca hizmet etmek üzere hazırlanmıştır.

Arabuluculuk, tarafların bir araya gelerek sorunlarını yapıcı bir diyalog ortamında tartışmalarına ve karşılıklı anlayış geliştirmelerine olanak sağlayan alternatif bir uyuşmazlık çözüm yöntemidir. Bu süreç, eşlerin birbirlerinin bakış açılarını daha iyi anlamalarına, ortak noktalar bulmalarına ve mümkünse evliliklerini sürdürme konusunda yeni perspektifler geliştirmelerine yardımcı olabilir. Boşanma kaçınılmaz olduğunda ise, bu süreç tarafların daha sağlıklı ve yapıcı bir şekilde ayrılımlarını sağlayabilir.

Özellikle çocuklu ailelerde, arabuluculuk süreci çocukların üstün yararının gözetilmesine ve ebeveynlerin ortak ebeveynlik sorumluluklarını daha etkili bir şekilde planlamalarına yardımcı olacaktır. Bu yaklaşım, boşanma sürecinin çocuklar üzerindeki olumsuz etkilerini en aza indirmeyi hedeflemektedir.

Bu düzenleme, yargı sisteminin iş yükünü hafifletme potansiyeli de taşımaktadır. Arabuluculuk sürecinde çözüme kavuşturulan anlaşmazlıklar, mahkemelerin daha etkin ve hızlı çalışmasına olanak sağlayacaktır. Bu da adalet sisteminin genel verimliliğini artıracak ve vatandaşların adalete erişimini kolaylaştıracaktır.

Zorunlu arabuluculuk uygulaması, uluslararası hukuk normları ve çağdaş adalet sistemleri ile de uyumludur. Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi'nin "Aile Arabuluculuğu" konulu tavsiye kararı, üye devletlere aile arabuluculuğunu tesis etmeleri veya güçlendirmeleri çağrısında bulunmuştur. Bu bağlamda, önerilen yasal düzenleme, Türkiye'nin uluslararası taahhütleri ile de örtüşmektedir.

Bu kanun teklifi ile aile hukukunda alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemlerinin etkin kullanımı teşvik edilecek, toplumsal uzlaş kültürü güçlendirilecek ve yargı süreçlerinin daha verimli işlemesi sağlanacaktır. Boşanma süreçlerinin daha insani ve yapıcı bir çerçevede yürütülmesini sağlayarak, bireylerin ve toplumun genel refahına hizmet edecek bu yasal düzenlemenin, Türk hukuk sistemine ve toplumsal yapıya olumlu katkılar sağlaması beklenmektedir.

Selma Aliye KAVAF
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı
Manisa Milletvekili

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Türk Medeni Kanunu'na eklenen bu madde ile boşanma davalarında zorunlu arabuluculuk sistemi getirilmektedir. Madde, arabuluculuk sürecinin temel çerçevesini, istisnalarını ve süre sınırlamalarını belirlemektedir.

MADDE 2- Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu'nun kapsamı genişletilerek, boşanma davalarındaki zorunlu arabuluculuk sürecinin de bu kanun hükümlerine tabi olacağı belirtilmektedir.

MADDE 3- Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nda yapılan bu değişiklik, zorunlu arabuluculuk şartının yerine getirilmesini dava şartı haline getirmektedir. Bu, arabuluculuk sürecinin etkinliğini artırmayı amaçlamaktadır.

MADDE 4- Harçlar Kanunu'nda yapılan bu değişiklik, arabuluculuk sonucunda anlaşmaya varılması halinde harçlarda indirim sağlayarak tarafları uzlaşmaya teşvik etmeyi amaçlamaktadır.

MADDE 5- Kanunun yürürlük tarihini belirlemektedir.

MADDE 6- Kanunun yürütme makamını belirtmektedir.

Selma Aliye KAVAF
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı
Manisa Milletvekili

**TÜRK MEDENİ KANUNUNDA, HUKUK UYUŞMAZLIKLARINDA ARABULUCULUK
KANUNUNDA, HUKUK MUHAKEMLERİ KANUNUNDA VE HARÇLAR
KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR TEKLİFİ**

MADDE 1- 22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 166 ncı maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki 166/A maddesi eklenmiştir.

"MADDE 166/A- Boşanma davası açılmadan önce eşler, arabulucuya başvurmak zorundadır. Bu zorunluluk, boşanmanın fer'i niteliğindeki anlaşmazlıklar için de geçerlidir.

Arabuluculuk süreci, 7/6/2012 tarihli ve 6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu hükümlerine göre yürütülür.

Arabuluculuk sürecinin sonunda anlaşmaya varılamaması halinde, bu durum bir tutanakla tespit edilir ve taraflar boşanma davası açma hakkını kazanır.

Arabuluculuk sürecinde varılan anlaşmalar, 4721 sayılı Kanunun 184 üncü maddesi uyarınca hâkimin onayına tabidir.

8/3/2012 tarihli ve 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun kapsamında tedbir kararı alınmış hallerde bu madde hükümleri uygulanmaz.

Arabuluculuk sürecinde 3/7/2005 tarihli ve 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanununun ilgili hükümleri göz önünde bulundurulur.

Zorunlu arabuluculuk süreci en fazla üç ay sürer. Bu süre, tarafların anlaşması halinde en fazla üç ay daha uzatılabilir."

MADDE 2- 7/6/2012 tarihli ve 6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanununun 1 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 166/A maddesi kapsamındaki boşanma davalarında zorunlu arabuluculuk, bu Kanun hükümlerine göre yürütülür."

MADDE 3- 12/1/2011 tarihli ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun 137 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Boşanma davalarında, 22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 166/A maddesi uyarınca arabulucuya başvurulduğuna ve anlaşma sağlanamadığına dair tutanak, dava dilekçesine eklenir. Bu belgenin bulunmaması halinde mahkeme, davacıya eksikliği tamamlaması için bir haftalık kesin süre verir, aksi halde dava usulden reddedilir."

MADDE 4- 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununa bağlı (1) sayılı Tarifenin "A) Mahkeme Harçları" bölümünün "III- Karar ve ilam harcı" başlıklı fıkrasının (2) numaralı bendine aşağıdaki alt bent eklenmiştir.

"Boşanma davalarında zorunlu arabuluculuk sonucunda anlaşma sağlanması ve bu anlaşmanın hâkim tarafından onaylanması halinde, karar ve ilam harcının dörtte biri oranında harç alınır."

Selma Aliye KAVAF
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı
Manisa Milletvekili

MADDE 5- Bu Kanun yayımı tarihinden altı ay sonra yürürlüğe girer.

MADDE 6- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.